

uster f 10.—; A. Z. te G. leecte congres een zuster na collecte idem (telijk); I. H. S. v. d. V. te kum f 137.—; cte te Bedum s. f 10.—; bli- 9; J. v. d. H. —; C. v. d. N. prof. G. f 250; spaarpot voor ollecte Zwolle ontvangers na en dankbaren ollecte Pernis 75; gift idem ouwenvereeni-Mevr. R. door atie" 26 Juli ppletiefonds" (boekenfonds)

K. S.

IT EEN

elo heeft von- eren te Daar- at de plaatse- om zich van hiermee niet de betekenis, i het leven in kerkeraad te s Ommen niet wettig kerke- noot dus nog spersoon, die van de goede-

die onze aan- l dat partijen eschil over de niet heeft te derhavige ges- de eigenaar den, kan deze stten, wanneer ilijk zijn, ge- gheid te ma-

en nadere in- dien, waar ook geschillen over ng behoort te eling wil be-

ijnen voor het eving van een ijnen en hield onnis. kerkeraad, die n, die hij niet dan ook met- vordt. te verschijnen ls een minne- ist. Zulk een rden. opgelegd, „bevolen". En ijk te geraken ophouden. Wil llig overwegen, u, dat de eige- lter beoorde- terwijl de uit- van de bemid- d wordt, die kend.

lijkt ons aan- en van uittre- dat de eigena- van haar be- reen voorwaar- mmers zelf on- een kerkeraad ept waaronder sluiten. Conse- kerkeraad bij mt met conse- cheppen moest of drie beslu- ens niets meer ijn uitoefening

n op het stand- le aan de vrij- dnelijke schik- gedeelte. Voor-

al dan een synode, die het ratificatierecht van de kerkeraden ten aanzien van haar besluiten ontkent en die de door art. 31 veroordeelde en in art. 7 Ge- loofsbelijdenis verworpen uitspraak aandurft, dat haar besluiten ipso facto al de plaatselijke kerken altijd en onder alle omstandigheden binden.

Indien de eisch van Almelo ten aanzien van Daar- lerveen billijk zou zijn, dan zou over heel de linie, d.w.z. in alle plaatsen waar men art. 31 ge- trouw is, doch waar de meerderheid kiest vóór de ontrouw der synode, een minnelijke schikking moe- ten worden voorgeschreven onder aanvoering van het argument, dat anders de voorwaarden voor uit- treding niet billijk zijn. Bekend evenwel is, dat in zeer veel gevallen synodale meerderheden elke schikking afwijzen.

Ten overvloede zij nog opgemerkt:

a. Het is niet juist, dat de kwestie een zaak van leer is. Het is een zaak van Kerk-orde; want zoodra een synode, gelijk in dit geval, eigenmachtig de toelating tot de ambtelijke bediening bindt aan condities die de basis van samenleving versmallen, en dus een nieuwen toestand scheppen, komt voor elken kerkeraad de vraag aan de orde of deze ver- andering van basis der kerkelijke samenleving hem welgevallig is ja of neen. Wanneer dan daarbij komt, dat de synode, met schending van de bestaande K.O. en van haar bepalingen, schorsen gaat, en dus op de samenleving gewelddadig en wederrechtelijk ingrijpt, dan wordt een conflict kerkrechtelijk van aard en is de leerbeslissing alleen maar een aanleiding.

b. Ten onrechte poneert de rechtbank, dat volgens Gereformeerde opvatting in geschillen over kerkelijke goederen steeds een schikking behoort te worden getroffen. Die opvatting zal de rechtbank in geen enkele bepaling van de K.O. uitgedrukt kunnen vin- den. Al zal in veel gevallen het inroepen van een rechter te vermijden zijn, er kunnen gevallen zijn, waarin een kerkeraad het geoorloofd moet achten, aan dissidenten ook maar de minste hulp te verleen- en. De kerkeraad heeft de goederen niet te beschou- wen als zijn bezitting, maar als het eigendom van Christus, waarover hij te beschikken heeft onder in- acht-neming van de kerkelijke bepalingen. K. S.

NAAR WELKE OECUMENISCH-GEREFOR- MEERDE SYNODE GAAT U STRAKS?

Prof. dr K. H. Miskotte, Barthiaansch hoogleraar te Leiden, schrijft in zijn blad „In de Waagschaal" over de moeilijkheden, die verbonden zijn aan het spreken over den kinderdoop. Karl Barth heeft n.l. aangedrongen op „een nieuw onderzoek" in de- zen; en angezien prof. Miskotte van oordeel is, dat Karl Barth meer dan iemand anders in deze eeuw het „licht van de bijbelsche (!) boodschap heeft doen stralen voor dit geslacht", wil hij den kinderdoop wel graag weer in onderzoek brengen.

Prof. Miskotte zal dan ook — er zijn nog meer redenen — het zwijgen verbreken. Het heeft z.i. al te lang geduurd: „Wij zijn", zoo meent hij, „reeds lang braaf geweest, deels tegen ons geweten". Men zal dus den kinderdoop in zijn orgaan disputabel stellen en het dispuut openen. Ds Nieuwpoort heeft al geschreven (wij hebben hem al eens geciteerd in ons blad, en hij is nu weer bezig); andere beschouwingen zullen volgen; de redactie zegt: n a a r w i j h o p e n , b . v . v a n d s W o e l d e r i n k". Maar hoe het loopen zal, weet ieder, die de zooveen geciteerde woorden over Barth gelezen heeft: de redacteur (prof. Miskotte) besluit zijn aankondiging met de opmerking, dat hij zijn schroom heeft overwonnen „om der wille van het dóorklinken van het bijbelsche getuigenis". Men weet — dát kwam meer dan van iemand anders stralen (!) via Karl Barth.....

In zijn aankondiging herinnert prof. Miskotte even aan „de gereformeerde kerken". Hij constateert (m.i. ten onrechte) dat deze „gespannen liggen onder den druk van een problematiek, die onmiddellijk uit de consequenties van den kinderdoop volgt". Ik zie het anders. De Gereformeerde kerken zijn weer gaan zien op welke grondslagen de kinderdoop bediend wordt, en ten aanzien van die grondslagen hebben de synodocratische kerken zich in een scholastiek problematisme verstrikt.

En de zogenaamde „oecumenische gereformeerde synode", bijeengetrommeld door de prominenten van de Vrije Universiteit, die daarvoor den kerkelijken roffel hebben gebruikt, heeft nu dat synodocratische formulier omtrent den grondslag van den kinderdoop in zijn bediening goedgekeurd. Zoo heeft dus de beweerde „oecumenische gereformeerde synode" goedgekeurd, dat men de kinderen moet beschouwen en behandelen (doopen is kerkelijk behandelen!) als dezulken, die deelen in de wederbarende genade des H. Geestes. Niet maar in de belofte daarvan, doch in de zaak zelf. Want 1905—1942 was bijbelsch, vond ze.

En kijk, nu schemert óók voor het oog van prof. Miskotte een oecumenisch-gereformeerde synode, Karl Barth, zegt hij, heeft, zeer tot zijn ongenoegen, omdat het móest, de kwestie van den kinderdoop weer op de helling ge- bracht, weliswaar onder het voorbehoud, dat alleen een algemeen concilie

of oecumenisch gereformeerde sy- node n a l a n g e n t i j d , a l s d e g e m e e n t e n g e l e g e n h e i d z o u d e n g e h a d h e b b e n z i c h e e r l i j k i n d e z e v r a g e n t e v e r d i e p e n , e e n u i t s p r a a k z o u m o g e n d o e n".

Nu, die nieuwe oecumenische synode, die dan in- stelling nummer II zijn zal, zal misschien aan die „gemeenten" minder langen tijd tot nadenken geven dan Barth haar gunnen wil. Oecumenische sy- node nummer I (onlangs in Grand Rapids, vanwege den wil der leiders van de V.U.) vond dat blijkbaar niet noodig. Het handjevol mannen, dat daar zomaar een 4e formulier ijkte, was in een ommeentje klaar, en geen enkele „gemeente" wist ervan. Dat was trou- wens te voren in Nederland óók zoo gegaan. En prof. Miskotte zelf klaagt erover, dat de hervormde synode van Nederland in den vorm van een brief aan de Fransche kerken, een uitspraak heeft gedaan betreffende den kinderdoop. In een brief, die — zoo klaagt hij — „over ons hoofd heen, en t o c h „n a m e n s o n s" geschreven is (je zou zóó maar dr J. Ridderbos tot voorzitter kunnen ma- ken van die hervormde synode). En zoo „heeft (aldus prof. Miskotte) de wijze, waarop de Generale Synode deze zaak heeft behandeld ons in een groot ge- wetensconflict gebracht. De brief in kwestie is n a m e n s o n s , o v e r o n s h o o f d h e e n , t o t a n d e r e n g e r i c h t . W a t n a m e n s o n s g e s c h i e d t , d a a r v o o r m o e t e n w i j o o k k u n n e n s t a a n ; w a t o v e r o n s h o o f d h e e n g e s c h i e d t , l i g t n i e t o n m i d d e l l i j k v o o r o n z e v e r a n t w o o r d e l i j k h e i d" (aldus prof. Miskotte; en bij dit laatste zinnetje zou president Ridderbos hem tot de orde roepen: hij heeft immers laten rondschriften: wat de synode besloten heeft, dat HEBBEN de kerken besloten; en als prof. Miskotte in Kampen werkte, dan zou hij geschorst worden).

Hier wenkt inmiddels het beeld van tweeërlei oecumenisch-gereformeerde synode.

Een kuypriaansche, een barthiaanse.

N a a r w e l k e g a a t u ? z o u m e n w i l l e n v r a g e n .

Als ze van synodocratische zijde zou zeggen: dat is me óók een vraag, schaam u, wij wéten wel, welke wij kiezen, dan zou ik zeggen: ho, ho, hoe is 't met de pluriformiteit der kerk (een altheisch¹⁾ begrip volgens sommigen)?

En als gij, ouderen, nog denkt het te weten, hoe d a n u w k i n d e r e n ? Stel, uw dominee, die in de Youth-for-Christ-beweging een eerste viool speelt (ge hebt er zoo!), neemt uw kinderen mee naar een „rally"; en een bestuurslid uwer school, gesterkt door een zendingsman, die lid van de Partij van den Arbeid is, durft niets ondernemen tegen een onderwijzer, die ook lid van die Partij is, en ze komen straks samen daarheen waar „J e u g d e n E v a n g e l i e" (van de Gereformeerde Werkgemeenschap) hen roept, n.l. in het Jeugd-contact-kamp „W o e s t e H o e v e", waar ze met jongelui van „a l l e g e z i n d t e n" (letterlijk citaat), en in „een sfeer van weder- zijdsch begrip" (idem, je hóórt de Duitschers van 1940!) zullen kampeeren, sporten, wandelen, zwemmen, „bijdragen aan de kolder geven" (idem), en dit alles onder auspiciën van de werkgroep „Jeugd en Evangelie" te Leiden (daar woont tegenwoordig ook al de redacteur van „De Strijdende Kerk", die uitge- kend daar in Leiden den Heere moet doen danken door studentenmonden, dat de preekstoel voor Wier- singa en Harder open, en voor Greijdanus en Veldman dicht ging!), en alsdan een andere meneer uit Leiden of zoo daarna komt om die kinderen naar Os'lo te slepen, waar ze één, twee, drie alles weten van schuld en zonde, omdat wij de Mussert's in Indonesië nog aan durven pakken met een handje soms zonder hand- schoen, nu — gelooft u dan zeker, synodocratische papa en mama, dat uw kinderen straks „de goeie" (n.l. met Ridderbos-Grosheide in zee gestoken) „oecu- menisch gereformeerde synode" zullen kiezen? Ik zeg u: neen. Ze zullen dáár om lachen; dat doen wij ook een beetje.

Maar als 't er op aankomt, dan weenen we over u en over uw kinderen en over ons zelf en onze kinderen.

Praat maar door, praat maar door, noem hen, die vechten tegen de devaluatie van den naam „gereformeerde" nog maar eens flink „vechtjas", waar uw kinderen bij zijn, en jaag ze in dit vechtjassen maar uit uw kerk, en ik garandeer u: uw kinderen gaan straks naar de oecumenisch-gereformeerde synode van Barth.

K. S.

¹⁾ Op de waarheid, de leer, betrekking hebbende.

UIT HET POLITIEKE EN SOCIALE LEVEN

WEZEN DER POLITIEKE PARTIJ.

Het zal menigeen eenigszins wonderlijk in de ooren klinken, wanneer ik zeg, dat het wezen der politieke partij niet van staatkundigen aard is. En toch berust deze uitspraak op goede gronden. Wat de menschen samenbindt tot de gemeenschap der politieke partij is niet het behooren tot eenzelfde staat als onder- daan. Wel is dat een onmisbaar a priori voor het or-

ganiseeren van een politiek partijverband, want de politieke partijen fungeren binnen een bepaalden staat en in nauwen samenhang met het bestaan van dien staat. Werd het wezen der politieke partij be- paald door het onderdaan-zijn van eenzelfde staat, dan zouden alle burgers tot dezelfde partij moeten behooren en dan kwamen we op de nationaal-socialistische lijn.

De zaak wordt trouwens onmiddellijk duidelijk wanneer we in het oog vatten het karakter van den staat. Deze heeft tot taak handhaving van het pub- liek recht en draagt daartoe het zwaard. Maar aan de partij is het zwaard niet in handen gegeven. Grijpt zij ernaar, dan gaat zij haar boekje te buiten. Dan gaat zij een W.A. of iets dergelijks oprichten en gaat zij met haar machtsmiddelen, zich stellen in de plaats van de overheid met haar machtsmiddelen, leger en politie. Zoo komen we ook langs dezen weg tot de conclusie dat het nationaal-socialistisch is aan de politieke partij staatkundig karakter toe te kennen.

De politieke partij vertoont niet de structuur van den staat. Zij is niet gefundeerd in de zwaarmacht en heeft niet tot taak de handhaving van het publiek recht.

De gemeenschap der politieke partij rust in de „een- heid van inzicht in de structuurbeginselen, welke richtsnoer behooren te zijn voor het staatsbeleid en dit gemeenschappelijk inzicht wordt noodzakelijk be- paald door een levens- en wereldbeschouwing".

Aldus schrijft prof. Dooyeweerd in „De Wijsbe- geerte der Wetsidee", band III, blz. 542, door wiens beoog ik ook tot bovenstaande gedachten kwam.

Nu zegt prof. Dooyeweerd terecht, dat het woord „staatkundig" in verschillende beteekenissen gebezigd wordt. Het wordt gebruikt in den zin van wat hij noemt „statelijk", d.i. staatsstructuur vertoonend. Dat kan alleen gezegd worden van verbanden als de staat zelf, de provincie, de gemeente. Voorts wordt het ge- bruikt in den zin van „staatstheoretisch", betrekking hebbend op de wetenschap van het staatsrecht. Dat kan gezegd worden van b.v. een leerstoel voor anti-revolutionaire staatkunde, een professoraat voor anti-revolutionair staatsrecht. Voor zulk een profes- soraat zou wellicht de leider der A.R. partij heele- maal niet geschikt zijn. Maar „staatkundig" wordt ook wel gebruikt in ruimen zin, in de betekenis van „betrekking hebbend op het leven van den staat". Zóó kunnen we de partij inderdaad „staatkundig" noemen. Want de politieke partij heeft verband met en richt zich op het leven van den staat, is alleen bestaanbaar binnen het kader van het staatsverband. Maar haar eenheid is geen staats eenheid. Haar een- heid is een eenheid van levens- en wereldbeschouwing. En, zoo zegt prof. Dooyeweerd verder, „eenheid van levens- en wereldbeschouwing wordt slechts door de eenheid van geloof gewaarborgd". En hij vervolgt dan aldus: „alzoó komen wij tot het besluit, dat de leidende functie van het politieke partijverband slechts in den wetskring van het geloof kan worden gezocht".

De eenheid, de gemeenschap der partij wordt dus beheerscht door de eenheid van inzicht in de begin- selen voor het staatsbeleid.

Deze eenheid van inzicht wordt geboren uit de een- heid van levens- en wereldbeschouwing.

En de eenheid van levens- en wereldbeschouwing wordt geboren uit de eenheid van geloof.

Dus de partijgemeenschap is geloofs gemeen- schap.

Nu haast prof. Dooyeweerd zich om vervolgens te betoogen, dat deze geloofsgemeenschap anders van karakter is dan de geloofsgemeenschap die kerk heet.

Inderdaad, de partij is geen kerk en de kerk is geen partij. De kerk is een goddelijk instituut, de partij is er door de vrije organisatie der menschen. De kerk heeft ambten en bedieningen, de partij heeft haar bestuur. De kerk verkondigt het Woord Gods, de partij onderzoekt en draagt uit de beginselen voor het staatsleven.

Er zijn wel kerkelijke staatkundige partijen. Maar zulke partijen zijn slechts een bepaalde variatie van de politieke partij. Als politieke partij vertoonen zij niet de structuur der kerk.

Dat is duidelijk en daar kunnen we het mee eens zijn.

Nu zit er in deze beschouwing, dunkt mij, wel iets voor de vragen die ons tegenwoordig bezighouden.

De politieke partij is gemeenschap des geloofs, Maar het geloof wordt gewerkt door middel van de ver- kondiging van het Evangelie en versterkt door het gebruik van de sacramenten. Het geloof is dus voor zijn ontstaan en zijn voortbestaan gebonden aan de kerk. En dat geloof is dan toch zeker niet een speciaal geloof dat bepaalde heilswaarheden aanvaardt en belijdt, terwijl er voor de politiek dan weer andere waarheden zijn. Het geloof is aanvaarding van het gansche Woord Gods als norm voor ons leven, ook voor ons leven als staatsburgers. De kerk is de moe- der der geloovigen. Zij baart de geloovigen als haar kinderen, wier Vader de Heere is. En zij voedt en onderhoudt deze kinderen. Het geloof en het leven der gehoorzaamheid des geloofs is voortdurend aan de kerk gebonden. In de kerk is het concentratiepunt der geloovigen. Vandaaruit zwermen zij telkens weer het leven in met de roeping ook daar het geloof te bewaren, gelijk de kinderen van een gezin telkens weer het leven ingaan, elk naar zijn eigen taak, om toch ook telkens weer terug te keeren in de gemeen-